

Список використаних джерел

1. Мазаракі А., Волосович С. Fintech у системі суспільних трансформацій. Вісник КНТЕУ. 2018. № 2. С. 5–16.
2. Калашнікова Т.В., Самохіна С.А. Розвиток ринку фінансових технологій в Україні як фактор сприяння фінансовій інклюзивності. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2018. № 3. Серія Економічні науки. С. 201–210.
3. Волосович С.В., Василенко А.В. Regtech в екосистемі фінансових технологій. Modern Economics. 2019. №15. С 62–68.

Стецюк Анастасія Юріївна,
*здобувач вищої освіти рівня «бакалавр»,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»;
науковий керівник:*
Пархоменко Вікторія Вікторівна,
*кандидат економічних наук, доцент,
декан фінансово-економічного факультету,
доцент кафедри менеджменту, маркетингу
та публічного управління;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙСЬКОВОГО ВТОРГНЕННЯ

Забезпечення фінансової безпеки є важливою частиною національної фінансової політики. Це особливо важливо для країн з перехідною економікою, чії системи державних фінансів недостатньо стабільні. Розглянемо на прикладі України.

Закон України «Про основи національної безпеки України» наголошує на подоланні економічної «тіні» шляхом реформування податкової системи та вдосконалення фінансово-кредитного сектору. Запобігати впливу капіталу та зменшити обіг небанківської валюти, забезпечити збалансований розвиток бюджетної сфери, внутрішню та зовнішню безпеку та стабільність національної валюти, захистити інтереси вкладників та фінансових ринків [1].

На нашу думку, серйозною загрозою для фінансової системи України є неофіційна доларизація економіки, яка є проявом недовіру громадян до національної валюти, а також до монетарної політики уряду. За даними НБУ, станом на 1 серпня 2021 року в Україні поза банками було близько 25 мільярдів доларів [5]. У США це є умовою функціонування та розвитку тіньової економіки. Більше того, викликає занепокоєння той факт, що з кожним роком ця сума значно зростає. Це свідчить про недовіру фізичних та юридичних осіб до банківської системи країни та невпевненість власників валюти у майбутній стабільності фінансової системи України. Виходом із цієї

ситуації може бути прийняття багаторічних бюджетів (наприклад, трирічних, п'ятирічних), а не річних, що забезпечить стабільність бюджетної політики принаймні в середньостроковій перспективі.

Фінансова безпека країни залежить від багатьох факторів. До них належать безпека інвестицій, фактори міжнародного фінансового ринку, державний борг країни, стан грошово-кредитної системи держави, дефіцит бюджету, коливання попиту і пропозиції, бартеризацію економіки, збалансованість державного бюджету, податкові пільги тощо.

Фінансова безпека України залежить насамперед від гармонійних відносин між різними складовими фінансової системи країни. Дисбаланс національного бюджету є основним дестабілізуючим чинником фінансової системи та чинником, який негативно впливає на фінансову безпеку країни.

Формування та використання державного бюджету України відповідно до вимог фіскальної безпеки повинно здійснюватися з урахуванням таких критеріїв:

- 1) забезпечення національних інтересів, пріоритет національних інтересів України,
- 2) узгодженість цілей бюджетної політики та державних фінансових ресурсів,
- 3) забезпечення стабільності дохідної складової державного бюджету України,
- 4) забезпечення єдності бюджетної системи та узгодженості державної бюджетної політики з грошово-кредитною політикою Національного банку України.

За експертними оцінками, Україна щорічно вивозить за кордон близько 3-5 млрд. дол. США, загальний експорт капіталу України за часи її незалежності перевищив 20 млрд. дол. США. Основними джерелами цих коштів є перерозподіл державного майна, неповернення експортної продукції, ухилення від сплати податків та спекулятивні фінансові операції. Тому, з одного боку, необхідно посилити відповідальність за приховування доходів за кордоном, а з іншого – створити законодавчі умови для легалізації некримінального капіталу, вивезеного з України, та його повернення в Україну. Це те, що багато країн світу робили і роблять, і загалом досягли певних позитивних результатів [5].

Слід пам'ятати, що багато країн світу відстають у розвитку і вчасно не зупинили процес економічної «олігархізації». Наразі така ж ситуація відбувається і в Україні. Характерними рисами олігархії є наявність політичних груп (контроль над засобами масової інформації). За оцінками західних експертів, нині економіку України контролюють близько десяти родин (фінансово-промислових груп).

Крім того, суттєвим негативним фактором, що підриває фінансову безпеку України, є політична корупція та корупція в корпораціях. За ступенем корупції західні експерти відносять нашу країну до десятки найбільш корумпованих країн світу.

Джерелами поширеної корупції в Україні експерти вважають:

- 1) систему прямого підкupu чиновників;
- 2) перерахування коштів з державних підприємств до «афілійованих» установ, створених родичами глави держави;
- 3) виведення комерційних установ зі складу державних підприємств та заборгованість організації;
- 4) фіктивне банкрутство корпоративних установ, які отримали кредит під державні гарантії та не змогла їх погасити [4].

Одним із основних джерел корупції в Україні є «відмивання брудних грошей». Це загрозливе явище може створити багато проблем для фінансової безпеки України в майбутньому, оскільки наша країна поступово перетворюється на один зі світових центрів «відмивання брудних грошей». Сполучені Штати та інші розвинені країни змушені просити українських державних чиновників активізувати зусилля у боротьбі з «відмиванням брудних грошей», оскільки наша країна ще не до кінця усвідомила загрозу національній безпеці, яку становить це явище. Але в умовах тотальної війни, яка зараз вирує в Україні, питання фінансової стабільності є більш важливим, ніж будь-коли.

Важливим напрямком забезпечення фінансової безпеки України має стати досягнення національної політичної стабільності. Політика та економіка тісно пов'язані, але в останні роки політичні чинники в Україні переважили економічні та негативно вплинули на поведінку вітчизняних та іноземних інвесторів. Лише політична стабільність може принести Україні економічне зростання та підвищення рівня життя людей. Тут і вступають у дію національні заходи, спрямовані на забезпечення належної фінансової безпеки країни.

Список використаних джерел

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 21.06.2018 р. N 2469-VIII.
2. Менеджмент і безпека: теоретичні та прикладні аспекти. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d63c9ba0-92e6-4983-877c-8ccc53c2c8a8/content>
3. Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4621/3/23.05-%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2013.05.2022.pdf#page=248>
4. Фінансова безпека держави 2020 URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2964/1/FinansovaBezpeka_30-04_2020.pdf
5. Звіт про фінансову стабільність 2021 URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-pro-finansovu-stabilnist-gruden-2021-roku>